

İNAN

TRABZON HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

Ayda bir çıkar

Yeni seri Sayı:42-43	Temmuz Ağustos 1948	Sahibi : Abdullah Günel Yazı işlerini fiilen idare eden Kemal Kefeli	Basıldığı yer : İstikbal Basımevi	25 Kuruş
-------------------------	---------------------------	--	--------------------------------------	-------------

İÇİNDEKİLER

Demokrasi ve İrtica	Kemal KEFELİ
Dünkü ve bugünkü gençlik	Abdullah GÜNEL
Dil meseleleleri üzerinde düşünceler	Nihat SANAL
Güreşçilerimize destan «şiir»	Hasan Fehmi SÜERDEM
Güzel Türkçemiz	Mehmet ATAY
Terb'i «şiir»	H. İ. AKÇAM
Kisarna Köyü	Temel Ziya DURSUNOĞLU
Milliyetçilik	Avukat Zihni CAN
Terkibi Bent'den «şiir»	Ahmet Sarım DOĞRU
İggal altında Almanya	Bilâl AKINCI
Zümrüt Rize «şiir»	Halit BENLİ
Yekpâre bir milletiz «şiir»	Aziz AKTULGA
Trabzon Tarihi	Şakir ŞEVKET
Düş «şiir»	Sabutay KARSAN
İstanbul «şiir»	Hasan Fehmi SÜERDEM
Âlık Hacı'dan örnekler «şiir»	Ziya KILIÇÖZLÜ
Halkevi haberleri	

Yeni seri sayı

42-43

Temmuz-Ağustos

1948

Kuruş

25

İNAN

TRABZON HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

Ayda bir çıkar

Yeniseri Sayı:42-43	Temmuz Ağustos 1948	Sahibi : Abdullah Günel Yazı işlerini fiilen idare eden Kemal Kefeli	Basıldığı yer : İstikbal Basımevi	25 Kuruş
------------------------	---------------------------	--	--------------------------------------	-------------

MUSAHABE :

Demokrasi ve irtica

Temelleri iyilik, doğruluk, feragat, hak ve hakikat severlik hisleri üzerine atılmayan demokrasi binasında kin ve ihtirasların alevlendirdiği gelişmeler göze çarpıyor. Hudutlardan hudutlara aksedecek bu çekişmelerde irtica'nın hortladığını da görmek mümkün olur.

Din işleriyle devlet işlerini ayrı ayrı gören Türk inkilâbının Lâyetlik umdesi, dinsizliğin hâmisî değil, din perdesi altında işlenəcək habasetlerin düşmanıdır.

Asırlardanberi her ileri hamleyi, her millî hareketi «İstemezük» fer-yatları ile boğanların günahını kurtuluş savaşı şehitlerinin kanlarıyla ödedik. Şeyhlik, tarikatçılık maskesi altında gerilik, ortaçağ zihniyetinin devamını arzulayan medrese softalarına hayat hakkı tanımayışımız, medeniyete susamış bir milletin gelunu kapayacak engelleri yıkmanın ilk belirtisidir. 20 inci asır dünyasında, medenî milletler camiası içinde yüz yıllarca geri zihniyeti geçer akça olarak kullanmak imkânsızlığı bu gün daha çok bilinen bir gerçektir. Doğuşu çeyrek asra varan Cumhuriyetimizi ne yeni bir Menemen ve ne de Şeyh Sait isyanıyla lekelemeğe bu günün gençliği ve münevver Türk milleti asla müsaade etmeyecektir. Demokrasi perdesi altında irtica yolcularına bilerek veya bilmiyerek hizmet edenleri biz affetsek dahi inkilâbın ölmez ruhu affetmeyecektir.

Demokrasi, iktidara giden yol üzerinde irticaa imkân vermek değil, kaynağı milletin sağduyusu olan bir idarenin yurttta her türlü şaibeden uzak, şerefle hâkim olmasıdır.

KEMAL KEFELİ

Düncü ve Bugünkü Gençlik

Yazan : Abdullah Günel

Düncü ve bugünkü gençlik arasında bir fark varmıdır? diye ortaya bir problem atılsa, hemen denilebilir ki, bugünün gençliği dün nazaran daha çok hayat adamı, daha hareketli ve daha beceriklidir.

Bu hükmü vermemize; bugünkü gençlerin yetiştiği hür şartlarla realist eğitim tarzı sebeptir. Bu hususta yapılacak basit bir incelemeden dikate değer sonuçlar elde edileceği muhakkaktır. Hele dünü görmüş ve bugüne ermiş olanların gözünde bu fark nekadar açık, nekadar büyüktür. Bir defa zamanla her şey değişiyor; hâttâ sosyete hayatında bu değişmeyi kâh bariz ve kâh hafif şekilde biteviye görüyoruz. Maddî ilerlemelerde göze çarpan sürat, bizi bazan hayrete ve şaşkınlığa düşürecek derecede fazla ve aşırıdır. Bununla beraber hayat; bu hızlı gidigin temposuna uymak ve uygulanmak suretiyle zarurî değişmelere uğrayarak akışında devam edip gidiyor.

Maddî olan bu değişimlerle beraber, asıl insanın düşünce, duyuş ve telâkkisinde de bir takım tehavvülât olur ki, bunlar, insan hayatının ya iyilige ve yüксеklige veya yıkım ve terddiye doğru gitmesine sebep olan ruhî ve ahlâkî değişimlerdir. Nitekim bazı milletler ve in-

sanlar bu ruhî ve ahlâkî değişmelerin menfi tesirlerine, bilerek bilme-yerek kendilerini kaptırmış bulunuyorlar ve bunun neticesi olarak pek acıklı bir çöküntü ve manevî çözüntüye doğru gitmiş bulunuyorlar. Bu bakımdan düncü ve bugünkü gençliğimiz arasında kuvvetli hiç bir fark görülmez. Türk genci; dün olduğu gibi bugün de; vatan sever, mazisine bağlı, geleceğine aynı iman ve inanla bakan, yüksek insanî duygulara mütemayil efendi tabiatlı ve hakim yaşayan bir millet evlâdının ebedî damgasını, karakterini muhafaza eden bir varlıktır.

Bugün bir çok milletlerin bitmiş ve mahvolmuş maneviyatını iki paralık olmuş millî esaret ve değeri karşısında, gençliğimizim bu sağlam vasıf ve karakteriyle ancak gurur duyabiliriz.

Bununla beraber 30, 40 sene evvelki nesille şimdiki arasında; itiyatta, zevkte, meggalede, hâttâ marifet ve bilimde; şimdiki lehina hatırı sayılır farklar görmek mümkündür. Ve genel olarak, bugünkülerde, hayata daha serbest atılış ve cesaret gibi daha bariz vasıflar kuvvet peyda etmiştir. Meselâ; eski gençlerde, sporun yarattığı cevvaliyet ve hareket yerine; daha çok durgunluk, kahve hayatı, melankoli göze çarpardı. Ara yerde tabii olmayan itiyat ve tema-

Dil meseleleri üzerine düşünceler

Yazan : NİHAT SANAL

Dil meseleleri son günlerde en çok üzerinde durulan, en çok konuşulan moda mevzulardan biri haline geldi, Bunu kaydederken fikir hayatımızda zaman zaman beliren, piyasa ve sürüm endişeleriyle lüzumundan fazla uzayıp bir nevi danışıklı döğüş manzarası arzeden kötü polemik yaygaralarını hatırlatmayı aklımızdan geçirmedik. Bilâkis bu konuda ne kadar titizlik gösterilse, ne kadar çok konuşulsa o kadar faydalı ve hayırlı olacağına inanıyoruz. Bu inanca, selâhiyetimizin hududunu dü-

yüllere de rastgelinirdi. Fakat bugün bunlar yok denilecek kadar azalmış veya hiçe inmiştir. Cemiyet hayatında kadın ve erkeğin eşit nisbette yer alması, spor organizması, eğitim ve öğretim de müsbet realitelere yararlık; bugünkü gençliği düncüden daha geniş ölçüde becerikli ve marifetli yapmıştır. Yalnız, ruhî vasıflar ve meziyetlerde, yurda vefakâr ve fedakâr olmakta, dünün gençleriyle bugünkü gençler arasında en ufak bir fark görmek mümkün değildir. Ve olmayacaktır da,

İnsanlık asaletinin en yüksek vasfı, mertebesi olan, vatan ve millet sevgisi; dünya durdukça şu topraklar üzerinde yaşayanların en kutsal ve aziz aşkı olmakta devam edecek ve bu aşk hiç eksilmeyen bir kuvvetle yaşayacak ve payidar olacaktır.

şünmiyerek, kendimiz de söze giriyoruz.

Dil, esasen, günlük bir mesele değildir; millet, hâttâ insanlık hayatı kadar eski ve yine o kadar sürekli ve sonsuz bir şeydir. Medenî bir dilin elbette pek çok meseleleri olacak, bunlar üzerinde değeri ve gereği kadar konuşulacaktır. Fransız akademisinin Fransız gramer ve sözlüğünün tedvini yolunda elli dokuz yıl harcadığını düşünmek, medenî milletlerin dil işlerine nasıl önem verdiklerini göstermeğe kâfidir, sanırız.

Türk milleti gibi Türk dili de geniş ülkelere yayılmış, tarih boyunca büyük tehavvül ve tekâmüller geçirmiştir. Bu itibarla pek çok meseleleri vardır, bu meseleler zaman zaman tazelenecek, münakağa edilecektir.

**

Istanbul Öğretmenler Birliği'nin meslek ve milliyet şuru ile ele aldığı ilk önemli iş dil meselesi oldu. Bu maksatla yapılan toplantılara, dil işlerinde kendilerinden faydalanabileceğimiz birçok aydınlar katıldı. Toplantılarda üzerinde durulan meselelerin mihverini dil kurumunun türeme ve birleşme yollarıyla hazırlayıp fikir alanına sunduğu sözler ve terimler teşkil etti. Bunlar üzerinde hak ve hakikat ölçüsünü, her halde, Türk cemiyetinin sağ duyusu ve

zaman tayin edecektir. Ben, bunları tekrar edecek değilim. Kelime yapıları kadar umumî olmamakla beraber, üzerinde durulması gerekli başka bir meseleyi ele alacağım.

* *

Dilimizin garip bir tecellesi var... Bir türlü ifrat ve tefritlerden kurtulamıyor.

Onuncu yüz yıldan itibaren islâm medeniyeti tesirleriyle türkçeye arap ve fars dillerinden pek çok kelimeler girmeye başlıyor. Bu tesirler içinde 13'ü yüz yılda Anadolu'da gelişmeğe başlayan ve islâmî Türk edebiyatının en önemli kolunu teşkil eden batı türkçesi edebiyatı da arapça, farsça ve türkçenin katışmasıyla meydana gelen üçüzlü bir dil üzerine kuruluyor. Bu yüzden halk dili ile edebiyat dili, yazı dili ile konuşma dili gittikçe birbirinden uzaklaşıyor. Yavaş yavaş kendini göstermeğe başlayan artistik nesir xv. yüz yılda Sinan Paşa'nın elinde tam kıvamını buluyor ve tazarru'name ile ilk mükemmel örneğini veriyor. Bu, gerek fikirlerin işlenişi, gerek cümlelerin kuruluşu bakımından sun'î değil, sanatkârâne bir eserdir. Fakat iş bu kadarla kalmıyor. Git gide sanatkârlık, iki üç türkçe kelime ile kurulan çatı üzerine yığılabilen yabancı kelimelerin, âdetâ, miktarıyla ölçülmeğe başlıyor. Bittabi edebî nesir canlılığını ve tabii güzelliğini kaybediyor. Veysi ve Nergisi'lerle bu had dereceyi bulan kelime cambazlığı, bu sun'î yol, zaman zaman beliren sadeleşme gayretlerine rağmen, tanzimat yıllarına kadar devam ediyor. Böylece, İsmail Habîb'in Cumhuriyet gazetesinde çıkan seri makalelerinde «Külçe nesir» diye tavsif et-

tiği sun'î dilden sade dile dönüş, fikir hayatımızın en önemli meselesi oluyor. Dilimizin tabii ve mâkul bir istikamet alması yolunda tanzimat yıllarında müsbet neticelerini vermeğe başlıyor. Bugün türkçe, her türlü duygu ve düşünceyi kolaylıkla ifade edebilecek tatlı bir musiki haline geçmiş bulunuyor.

* *

Bu kronolojik özetlemeden sonra asıl maksada, türkçenin bugünkü bazı meseleleri üzerindeki düşüncelerimizin izahına girebiliriz. Yeni terimler ve sözler üzerinde durmayacağımı yukarda kaydetmiştim. Sadece, yazı diline dair düşündüklerimi anlatmak istiyorum. Yazı dilimizde bugün birisi aşırı derecede yenileşme ülküsü ile ileriye, diğeri de eski «kitabet'i resmîye» alışkanlıklarıyla geriye bağlı bulunan iki ayrı temayül var.

Bunlardan birincisini bazı sanat ve dil uzmanları, ikincisini de idare adamları temsil ediyor. Tanzimattan beri sadeleşmekte olan yazı dilimiz, yalnız resmî metinlerde eski inşa geleneklerinden bir türlü kurtulamıyor. Evet, devlet dairelerinde pek çok kelime ve terimler yenileriyle tepdil edilmiştir. Bu bir yeniliktir. Fakat cümle kurmakta hâlâ eski alışkanlıklardan vaz geçemiyoruz. Pek alâ kısa kısa cümlelerle tanzimî mümkün olan fezleke, karar, tutulga v. s. Kabilinden resmî metinleri hâlâ müselsel cümlelerle yazıyoruz. Bir takım rabıtlarla ibare ve cümlecikleri birbirine ilmikleyerek sözü uzatıp duruyoruz. Bittabi eski devirlerin bir iki sahifelik, okuyanları çatlatan cümleleri terk edilmiştir. Bununla beraber, ilim ve sanat diline nazaran resmî dilimizde

cümle yapıları çok külfetlidir. Bu, her halde üzerinde düşünülmesi gereken bir meseledir.

Benim asıl üzerinde durmak istediğim şey aşırı dereceyi bulan yenileşme hevesleridir. İlk nazarda belki de tenakuza düştüğümüze hükmedilecek. Fakat tenakuz bizim fikirlerimizde değildir. Şu yazıda incelenen meseleler haddi zatında birbirine zıt meselelerdir.

Bugün, resmî metinlerdeki muhafazakârlığın zıddına olarak yazı dilinin bazı alanlarında da inadına bir yenileşme temayülü var. Bu temayülün başında sayın Nurullah Ataç bulunuyor. Fikir bakımından en havalı şeylerden en ağır başlı sanat ve edebiyat konularına geçiveren, en güç mücerret konuları ince zekâsıyla yumuşatarak orjinal musahabe örnekleri yaratan üstâd, bugün nendense en olgun meyvalarını beklediği. Biz zekâsını israf edip duruyor.

Konuşma dili ile yazı dili birbirinden uzaklaştıkça canlılık ve tabiiyetlerini kaybediyorlar. Aralarındaki mesafe kıaldıkça, bilhassa yazı dili hesabına, kolaylık ve rahatlıkla ifade imkânları artıyor. Buna bir üyeyeğimiz yok. Ancak, kabul etmek gerektir ki, yazı dili ile konuşma dili aynı şeyler değildir. İster istemez aralarında bir mesafecik bulunacaktır. Bu, tabiidir. Tabiatın ve gerçeğin rağmen israf edilen gayretlerle tabii varlık ve oluşlar değişmez. Hal böyle iken «Söyleşi» edebiyatı devam edip duruyor.

Konuşma diliyle ilgisini kesen «inşa-yı kadim» ne kadar sun'î bir dil ise yazı dilinde aranan disiplin ile ilgisini keserek «konuşma dili» olmaya özenen söyleşi dili de o kadar zoraki bir özentiden ibarettir. Bu özenti, bu gayret her halde fikirler kolaylıkla anlaşılmasını diyor yapıyor. Fakat netice hiç te arzu edil-

diği şekilde çıkmıyor.

Söyleşilerin dil özellikleri dışında bir de fikir tarafları vardır. Bu yazılarda doğudan-batıdan, uzaktan yakından çeşitli fikir parçacıkları orjinal bir zekâ süzgecinden geçerek beklenmedik zikzaklar çizerler. Bu suretle nükteli, sürprizli ve tam manasıyla şahsî bir nesir meydana gelir. Ben, kendi hisabıma, bu biraz müstehzi ve zeki yazıların zevkini duymak için, söyleşileri, ifadedeki zorakılığın yorgunluga katlanıp sonuna kadar okurum. Bunlar içinde iki defa okuduğum cümleler, paragraflar pek çoktur. Buna, umumiyetle fikrin karışıklığından değil, ifadenin düzensizliğinden mecbur kalırım. Demek ki zorla güzellik olmuyor. Aziz üstat hem kendini, hem de okuyucularını yoruyor.

Konuşurken yüz yüze, göz gözeviz. Kelimenin, cümlenin âciz kaldığı yerde gözümüz, kaşımız, jestler ve mimiklerimizle fikrimizi ikmal ederiz. Sözler ne kadar düzensiz olursa olsun ses ve heyecan dalgalarımızla karşımızdakini fikirlerin akıntısına kolaylıkla bağlayabiliriz. Halbuki yazı dilinde bu imkânlardan mahrumuz. Bu itibarla yazı dili ile konuşma dilinin dokuları biraz farklı olmak icab ediyor. Bu, her dilde ve her zaman böyle olsa gerektir. Bunu süs ve sanat endişesiyle doğmuş beyhude ve sebepsiz bir şey diye telâkki edemeyiz. Bu kadarı zarurî ve tabii bir farktır. Kültür dilinin «sanat dili», «ilim dili», «tıp dili», «hukuk dili» v. s. ayrı ayrı şubeleri vardır. Bundan daha tabii ve zaruri olarak birbirinden farklı konuşma dili ile bir de yazı dili mevcut olagelmıştır ve sürüp gidecektir.

Dil tam manasıyla içtimaî bir müessesedir. Ferdî kapris ve kabiliyetler, ancak, onun tabii imkân ve şartları içinde cevelân ettikçe orjinal eserler yaratabilirler.

Güreşçilerimize Destan

Güreşçiler şan verdi, her biri bir Gazanfer,
Kazandılar üst üste birinciden dört zafer!
(Wembley) Stadı, pek çokkun alkışlarla inledi,
Altmış millet saygıyla Türk marşını dinledi!..

Göksümüzü kabartan Pehlivanlar var olsun,
Yüzümüzü ağartan kahramanlar var olsun!..

Selâmlandı al Bayrak, nam aldı Türk Milleti,
Hatırlandı yeniden ecdâdının heybeti!
Olimpiyat tarihi eşsiz zafer kaydetti,
Destan oldu dillere, yine Türkün kuvveti!

Göksümüzü kabartan pehlivanlar var olsun,
Yüzümüzü ağartan kahramanlar var olsun!..

Her birinde aynı kan, aynı asil heyecan.
Dostlarına vefakâr, düşmanlara bi-âman!..
Hayran oldu, kahraman TÜRK'e bütün bir cihan,
Bu zaferle memleket övünecek her zaman!..

Göksümüzü kabartan Pehlivanlar var olsun,
Yüzümüzü ağartan kahramanlar var olsun!..

18. 8. 948
Hasan Fehmi Süerdem

Güzel Türkçemiz

— IV —

Mehmet Atay

Divan şiiri dediğimiz eski nazım örnekleri nesre nazaran daha sade ve anlaşılır mahiyettedir. Meselâ 16 ıncı asrın şiir üstadlarından Baki'nin şu gazeli Nergisi'nin nesrinde kullanmış olduğu ağdalı ifadeden daha açık ve sadedir :

Erdim figan'ı zar ile ol asitâne ben
Çıktım kemend'i nâle ile asümane ben
Lülü diğın gamiyle sirişkim güherlerim
Dizdim ümit riştesine dane dane ben
Yad' i lebinle cam'ı meyi lâal fam için
Kûyi muganı geşt ederim hâne hâne ben
Suph'u visalin ermedi payane yetti ömr
Şam'e gamında şem gibi yâne yâne ben
Cevr,i cefanı çekmeğe sevdi gönül seni
Derd'ü belâya geldim efendim cihane ben
Baki musahlı oldu bana kişver'i suhen
Geçtim serir'i nezma bugün hüsrevane ben

Dilimize yabancikelimelerin yerleşmesi ve bunun neticesi olarak dilimizin anlaşılmaz bir hale gelmesi «Tanzimat» denilen siyasi inki-lâba kadar bütün hızı ile devam ediyor. Bu devirden sonra dilin sadeleşmesi hususunda bazı hareketler yapılmakla beraber «Türkçe-mizin özbenliğine kavuşma devri» diyebileceğimiz mesut yılların Cumhuriyet devrinde başladığını görmekteyiz.

Ebedi Şef Atatürk Türk Milletini; dilinin de öz sahibi ve efendisi yapmak dileğine, 26 Eylül 1932 tarihinde İstanbul'da Dolmabahçe sarayında topladığı büyük bir kurultay ile bu önemli kültür davasının temellerini atmış bulunuyordu. Bugün aradan geçen on beş yıl içinde verimli gelişmelere kavuşan Türk dili, halkın bağrından aldığı öz duygularla, günbegün artan bir fikir çağlayanı halinde çıkmaktadır.

Şurasını da açık ve şaşmaz bir gerçek olarak kabul etmek lâ-zımdırki: Halkın ruhundan kapmıyan ve onun estetik heyecanlarından doğma benliğini ifade edemiyen her hangi bir sanat eseri, kıymeti ne olursa olsun, zamanla ölmeğe mahkûmdur.

Yunus Emre'nin eşsiz sanatındaki sırrı, halkın ruhuna inme ve ona hitabedebilme kabiliyetidirki, bu meziyet ona, uzun asırların karanlıklarını delerek ileriye sığrama gücünü kazandırmıştır, ve yine halkın ruhuna hitabedemedikleri içindirki, altı asırlık büyük bir medeniyetin meydana getirdiği lisan mahsülleri kütüphane dolaplarında küflenmeğe mahkûm olmuştur.

12 inci asırda yaşamış olan değerli bilginlerden Fahrettin Mübarekşah güzel dilimizi şöyle metediyor: «Türklerin başkalarına mü-

recceh olmalarının bir kaç sebebi vardır. Biri budurki: Arapçadan sonra türkçeden daha heybetli bir dil yoktur. Bugün türkçeye rağbet eski zamanlarda olduğundan daha çok fazladır. Çünkü emirlerin ve sipahsarların çoğu Türktür. Devlet onlarıdır. Bütün insanların muhtaç olduğu nimet ve servet onların elindedir.» Evet bizde ancak yedi asır sonra bu deryanın ne olduğunı anladık...

Güle damlar
Gül suyu güle damlar
Bülbülün gözün yaşı
Her seher güle damlar

Hangi milletin halkı veya babayiğit şairi aşkın yakıcı füsunu- nu bu kadar kudretli bir Şümulle anlatabilmıştır, ve hangi milletin li- sanı bu kadar derin ve geniş bir ifade kabiliyetine sahiptir. Güzel Türkçemiz bu gibi nadir meziyetleri bünyesinde taşıyan zengin ve ol- gun bir dildir. İşte size güzel duyguların işlenmesine vasıta olan, za- manımızın genç şairlerinden Arif Nihat Asyanın güzel bir şiiri:

Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü
Kız kardeşimin gelinliği; şehidiminSo örtüsü
Işık Işık, dalga dalga bayrağım
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım
Sana benim görümle bakmayanın
Mezarını kazacağım
Seni selâmlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım
Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder
Gölgende bana da, bana da yer ver,
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar!
Yurda ay - yıldızın ışığı yeter.
Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün
Kızılığında ısındık
Dağlardan göllere düşürdüğü gün
Gölgene sığındık
Ey şimdi süzgülün rüzgârda dalgalı
Barışın güvercini savaşın kartalı
Yüksek yerlerde açan çiçeğim
Senin altında doğdum, senin dibinde öleceğim
Tarihim, şerefim, şirrim, her şeyim
Yer yüzünde yer beğen
Nereye dikilmek istersen
Söyle seni oraya dikeyim!

Deryadan katre almakla susuzluk giderilmez. Türkçemiz güzel- dir, şirindir, zengindir. Her deyiminde geniş ve çeşitli manalar taşıyan bir benliğe sahiptir. Çünkü tarihten daha eski kahraman bir milletin his ve duygularının ifadesine vasıta olmuştur. Yeterki onu işliyelim, geliştirelim, güzelliğini meydana çıkaralım.

«Güzel dil Türkçe bize
«Başka dil geçse bize»

Terb'i (1)

Yıllarca gülmez oldum siyeh bahtımdan yana,
Bir külçe oldu gönlüm yazık, yazıktır bana
Bilmem bu ayrılığın neden ermiyor sona?
«Men ta senin yanında dahi hasretem sana»

Bir cehennem azabı çeker gönlüm sevgilim;
Muttasıl zehri firkat içer gönlüm sevgilim,
Buna nasıl tahammül eder gönlüm sevgilim?
«Men ta senin yanında dahi hasretem sana»

Gam değil, mecnun âsâ dğersem dilden dile
Ölmeğe razıyım tek. ölürsem de ağk ile..
Koynunda can verirken görülmüş olsam bile
«Men ta senin yanında dahi hasretem sana»

Ömrüm yihıldı artık bu sevginden ölmüşem,
Ruhumu şerha, şerha ayrılıkla bölmüşem,
Çeşmin sevende dehri ne görmüş, ne görmüşem;
«Men ta senin yanında dahi hasretem sana»

Çeşminde uyhu yohtur bu şeples gündüz bana
Sensiz geçen günümde şu dünya dümdüz bana,
Halimden anlayanlar diyorlar: öhsüz bana
«Men ta senin yanında dahi hasretem sana»

H. İ. AKÇAM

(1) Mus'â Rabla haten'undur

Kisarna Köyü

Temel Ziya Dursunoğlu

Bu isim birçoklarına yabancı gelmez. Trabzon'a gelebilmek bahtıyarlığına kavuşanlar Kisarna'yı görmek fırsatını kaçırmazlar. Kisarna, Kireçane bucağına bağlı Ttabzöna 8 Km. kadar uzaklıkta bir köydür. Kireçkhane bucağına işlemekte olan belediye otobüsleri ile Çatak mevkiine kadar gidilebilir. Çatak'tan maden suyunun bulunduğu yere iki kilometrelik bir şose vardır. Bu yol, Trabzon - Akçaabat şosesine bağlanacaktı, fakat bugüne kadar yapılmadı.

Biraz da maden suyundan bahsedelim: Müessesenin emektar sahiplerinden Derviş Eyup'un anlattığına göre, annesi bir gün suyun bulunduğu mevkide hayvanlarını güderken fena halde susamış, dikenleri sağa sola açmış, dikenler arasından süzülen suya yanamış, eli ile küçük bir kuyu yapmış. Sudan biraz içince acı olduğunu anlamış.

O zaman burada oturan Rum doktor Efremidi'ye suyu tahlil ettirmiş. Doktor, suyun hastalara şifa suyu diye tavsiye etmiş. Su az zamanda civarda duyulmuş. Rum kadınları bu fırsattan istifade ederek suyu şişelerle şehre götürüp satmışlar. Bir zaman sonra suyun işletilmesini Türk tüccarları ele almışlar.

Su, şimdi Trabzon'un tanınmış ve sevilmiş şahsiyetlerinde Bay Hüseyin Çulha tarafından işletilmektedir. Hüseyin Çulha cömert davranmış, muhtelif maksatlar için yan yana dört pavyon yaptırmış ve suyun şişelere fennî ve sıhî şekilde doldurulmasını temin etmiştir. Dolmuş şişeler şehre otobüsle naklediliyor. telsiz mevkiine kadar varmış bulunan elektrik, suyun bulunduğu yere alınacak olursa, doldurma ve boşaltma işleri daha fennî şekle sokulabilir. En son tahlile göre suyun terki-
bi şöyledir.

Bicarbonat de soudu	: 1,3970
Clor de sodium	: 0,2661
Clor de potassium	: 0,0368
Sulfate de megnesie	: 0,3227
Sulfate de soude	: 0,3695
Sulfate de Chaux	: 0,2319
Carbonat de chaux	: 0,2543
Cilice	: 0,0614
Oxyde de fer	: 0,0056
Alumine	: 0,0034

Bu terkipte olan suyun: 1) Hazmı kolaylaştırdığı, 2) iştahı açtığı, 3) karaciğer ve böbrek taşlarını düşürdüğü ve bu gibi taşların teğekkülüne mani olduğu, 4) şeker hastalığına da iyi geldiği doktorlarca söylenmiş
Arkası Sahife 14 da

Milliyetçilik

Yazan : Avukat Zihni Can

Milliyetçilik cereyanları memleketimizde bu yüzyılın başlarında belirmişti. Filhakika o zamanlar daha ziyade dış aleme karşı bir savunma tabiyesi olarak kullanılan osmanlılık ile maskelenen bu anlamın tahsisi artık değişmiş oluyor.

İç milliyetçiliği, yurddagların birbirini sevmeleri, dertleriyle hemdert, sevinçleriyle mesrur olmak, haklarını teminat altında bulundurmamak manasında almamız. Kanunlar bu gibi içgüdüleri sağlayamazlar. Ve bu tatlı alemin tahakkuku için kayıt ve kaideler koymaktan çekinirler. Bu iç emniyeti ancak milliyetçi münevverler sağlayabilirler. Geçenlerde bir kongrede halk derdile biri, bizim halimiz bu gidikle ne olacaktır. Şehirdeki münevverler bizi düşünmezlerse elimizden ne gelir? demişti.

Şimdiki Milliyetçilik, Halkçılık ve İnkilâpçılıkla bir gurupta mütalâa olunur. Devletçilik, Lâiklik ve Cumhuriyetçilik daha ziyade topluluğun dış sıfatları derecesindedir.

Milliyetçilik ve Halkçılık iç emniyet ve sulhun başlıca unsurudur. Zayıfa ve azlığa karşı çoklugun müsamahası, kadirbilirligi genişlediği yerde sevgi teessüs eder. Ferdin zaaflarını, müsbet olamaması yalnız kendi şahsi kabahati sayılmamalıdır. Onun ailesi kadar çevresindeki aile, kabile, cemaat, köy, kasaba ve şehir gibi

müesseselerin gidişatı ve onlarda hâkim olan prensip veya onlara nisbet edilen ruhhaleti bu durumu yaratmıştır. Kendi ihtirazlarını gemlemesini bilen, nefesinde hesablaşmayı alıngabilen, hergün birazdaha milliyetçidir. Milliyetçiliğin bir cephesi de vatandaşa saygı göstermektir. Bu ahlâkî gidiş hiç bir mağraf ve zahmet olmadan vatandaşı kanunlara riayete mecbur eder. Yine memleket görüş, düşünüş ve hareketlerinde vahdet ve insicam lâzımdır. Milliyetçi bir vatandaş evvelâ düşüncesile hak ve vazifesini tasfiye ve tanzim etmeli ve bunları vicdan ve şuurile tearuz etmeden izahedebilmeli, ondan sonra muhtar, şehrin idarecisi, milletvekili, bakan, siyasi bir partinin lideri veya yürüten olduğu zamanki sözleri o yeri terkettikten veya ayrıldıktan sonrada söyleyebilecek, o kükümlerin kendi hakkında uygulanmasına rıza gösterecek, kadar devletçi olmak ve muzdarip olanları ikna etmeden onları teyit veya kendi işini maskelemek için ulaşılmayanlara kabahat yüklemek ve bu suretle fikirleri oyalamak gibi ahlâk dışı hareket ve beyanlardan çekinmek de şarttır. Anlayanların dikkatle üzerinde duracakları ve kinayaeakları haller, bu gibi günlük, mevsim veya mesleke göre değişmelerde ayrı ruh taşımasıdır.

Terkibi Bent'den

Pürgevku tarap mı görünür çegrüne her yer
Ey dil acaba kim sana talimi dem eyler
Bihude değilmi o sururun, o gururun
Ahir olacağını biliriz sen de seferber
Kahrinde sefa var bu cihanın ne bilirsin
Kâfi şu meziyyet sana: er olmalısın er
Tahsil ile esrarı ilâhî bilinirmi
Erbabu funûn firkai mecnun gibidirler
Aldırma malı adem olan görse de tahkir
Zira bulunur dehrinde nadânü sitemger
Kim olmuş ise ilmüedeb tacın a sahip
Bir şey bile olmaz ona gayri elem aver
Cahil duruyor hanede mahzulü perişan
Her nerde ise mevkii izzette hünerver
Kadru şerefine olsa da bâlâ teriâlem
Görme yine sen kimseyi zinhâr muhakkar
Tut pendî hakimanesini var ise dostun
Aldanma sakın düşmeni bethaba birader
Bir mezreai Ahiret olmuş bize dünya
Erzaki rehi almalyız bunda beraber

*Her emrini infaza çalış şeri kavimin
Mazhar olası avnına hâllaki kertmin*

*Ahmet Sarım Doğru
Sene 1324 (1908)*

Bugün işgal altında bulunan Almanya 1871 de ilk zaferi nasıl kazanmıştı

*****

Rusyanın ta o zaman beslediği sinsi emelleri

Yazan : Bilâl Akıncı

1815 yılından Birinci Cihan Savaşına kadar Prusya ile Avusturya arasında gizli bir surette mevcut olan zıddiyet 1864 yılından nihayet bu iki devlet arasında harp vukuuna sebebiyet vermişti. Bu savaşın vukuuna enziyade icrayı tesir eden, Avusturyanın Alman dokalıkları üzerinde olan hüküm ve nüfusunun reyî meselesiydi. Savaşa İtalyada iştirak etmişti. Fakat Avusturya ordusu mağlup edilerek 23 Ağustos 1866 yılında Prag da bir muahede aktedildi. Bu muahede mucibince Avusturya dokalıkları üzerindeki hukukundan vaz geçmişti. Bunlar Prusyaya iltihak edilerek Şimali Almanya konfederasyonu vücade getirildi. Venedik İtalyaya iade edildi. Bavyera, Bad ve Hes'in bir kısmı müstakil kaldılarsada bunlarda bir gizli muahede ile savaş vukuunda Şimali Almanya konfederasyonuna iltihak edecekleri-

ni derubte ettiler. Bu olay Fransada büyük bir infial ve tesir icra etti. Çünkü, Prusya Fransanın daimi hasmiydi. Böyle bir düşman tarihinin büyümesi Fransanın hiç bir vakit işine gelemezdi. Bu iki devlet arasında savaş had bir hale geldi. Nihayet Prrans (Leopold dohu hanzuleren)nın İspanya tahdına namzet gösterilmesi barut fıçlarına ateş vermek için kâfi bir kıvılcım oldu.

1870 de toplar Prusya ve Fransa hududunda müthiş bir halde patlamağa başladı. Gerek iyi sevk ve idare edilmesi telâkki olunsun Prusyanın genç ordusu karşısında mağlup oldu. Dünyanın en lâtif ve en güzel şehri olan Paris düşman ordusunun muhasarasına girerek gedit bir mukavemetten sonra sukut etti. 26 Şubat 1871 Frankufort müzakeresi neticesinde ileri sürülen şartları Fransa kabul etti. Almanyaşa beş milyar

Frank tazminat vermeğe Alsas ayale-
tile Lörenin bir kısmını terk etmek
zorunda kaldı.

İşte bu zafer Almanyanın yük-
selmesini, şan ve şevketinin başlan-
gıcını teşkil etti. Bütün Almanya
Prusya kiralının idaresi altında Al-
man İdaratorlugunu teşkil etti.

Fakat Fransızların ruhunda de-
rin bir yara, öyle bir ceraha ki teda-
tedavisi gayri kabil.. Bu yaranın ver-
diği intikam ateşleri ve intikam ha-
reketleri Fransızların içinde adeta bir
volkan halindeydi. Yandılar tutuştul-
lar, şairleri, edipleri, tiyatrocuları, fi-
lozofları, hülâsa bütün avamıl, Fran-
sızların ruhuna Alsas—Lören intika-
mını terennüm etti. Tath intikamını
ajmak için bütün kudret ve mevcu-

diyetile çalışmağa başladılarsada kar-
gısındaki yen igenç imparatorlukta bu
buhran faaliyete daha müthiş ve yorul-
maz bir azimle cevap veriyordu. As-
rın terakkiyatı sanayi, ilmiye, fenni-
yesine bu iki devlet arasındaki re-
kabet pek çok tesir yaptı. Muharebe-
lerin verdiği hissi intikamın hissi re-
kabetin terakkiyata pek büyük ilgi
uyandırdı. İşte bu hadiseler canlı
canlı bir misal olarak gösterilmeğe
kâfiydi. muharebe olmasa insanların
daha az terakki edeceklerini iddia
edenler pek az haklı değildiler.
Prusya beş sene zarfında gerek Avus-
turya, gerekse Fransa devletleriyle

Sonu var

Kisarna Köyü

Baştarafı sahife 10 da
ve bu, tecrübelerle sabit olmuştur.
Şurasını esfle kaydetmeliyiz ki, sağ-
lığa bu kadar faydalı olan Kisarna
maden suyu, İzmir sergilerinde altın
madalya almasına rağmen gereği ka-
dar tanınmamıştır.

Böyle tükenmez tabii bir varlığa
sahip olan Kisarna, 150 evli, 850
nüfuslu ve güzel görünüşü ile herke-
si çeken bir köydür. Halkı, mısır, fa-

sulye, tütün eker. Fındık bahçeleri
oldukça geniştir. İki öğretmenli bir
okulu vardır. Okula 140 öğrenci
devam etmektedir. Hemen hemen
bütün köylerimizde olduğu gibi Ki-
sarna'da da halkodası vardır. Fakat
başöğretmen ve halkodası başkanı
Osman Asmaz'ın büyük gayretlerine
rağmen, binası yarım kalmıştır. Halk
arasındaki partililik, bu hayırlı işin
geri kalmasına sebep oluyor.

Zümrüt Rize

Bu Cennet kögesi zümrüt renginde,
Renkleri kışın da solmaz Rizenin.
Bir diyar görmedim onun denginde,
Bahatsız mevsimi olmaz Rizenin
Renkleri kışında solmaz Rizenin.

Altıntop sarkıtan sayısız dalı,
Misk kokan çiçeği, yaprakları var
Bin derde dermandır Ânzer'i balı
Zemzemler fıskıran toprakları var
Misk kokan çiçeği yaprakları var

Neşeli martılar sulara dalar
Yelkende rüzgârın aşkı okunur
Horonlar tepilir, kemence çalar,
Tezgâhlar kurulur, bezler dokunur
Yelken'de rüzgârın aşkı okunur.

Karlı dağlar aşıp yürür bir iz'de
Orada başkadır vatan güneşi.
Akla hayret verir engin denizde,
Renklere burünüp batan güneşi,
Orada başkadır vatan güneşi

Denilse yeridir: dünya güzeli
Aşkına doyulmaz çağları vardır
Özenmiş hilkatın sanatkâr eli,
Seslere ses veren dağları vardır
Aşkına doyulmaz çağları vardır.

Ankara
Halit Benli

Aldığım öğütle

Babam bana diyorki;
"Tanı yavrum ATA'nı
Vatanı kurtaranı
Ankara da vatanı..

Unutmam dedim peki
Vatanı kurtaranı
Kalbimizde vatanı
Bize ışık tutanı

Trabzon Erkek Ortaokul S 1. B
Ahmet Aktulga

Yekpâre bir milletiz

[Kemal Menderes'in ruhuna]

Altaydan çakan şimşek, ecdadımın hızıdır;
Olsa âlem bir gece, TÜRK cihan yıldızıdır!
Gökte çelik kanatlı, rüzgâr yeleli atlı;
Sakarya'lı, Çoruh'lu, Menderes'li, Murat'lı...
Tek mefkûre, tek gaaye, yekpâre bir ideal;
Tek iğmanla yükseldi, şafakta yüzen hilâl!
Altay'ların ardında, yatağımdır Ergene,
TÜRK'ün kolları çelik, Boğazları mengene!
Boğazlardan esen yel, sınırdan patlamasın;
Yağız atlı MEHMETÇİK şahlanıp, atlamasın!
Altı oktur kalbimde, nurdan meş'ale ülküne;
Haksızlığı pençemle, söküp; atacak TÜRK'üm!
Ecdadımın kanına, gökten inmîş Hilâl var;
O Hilâli yükselten, bizde nice Kemâl var...

Aziz Aktulga

Trabzon tarihi

13

Yazan : Şakir Şevket

- Trabzonun fethi -

(Eyup Ensari) Hazretleriyle eshaptan bazı zatların şehadetleri dolayısıyla bir miktar cezve tahsilile İstanbul seferine son verilerek sonradan (Abdülmelik İbni mervan) in oğlu (Müslime) nin bayrağı altında 80 bin seçkin asker ile İstanbulun fethi için Şamdan kalkıp Tarsus cihetlerindeki kaleyi zapt ve igitinam ile yavaş yavaş İstanbulun Kalata cihetine ordu kurarak Arap camii ile askere mahsus binalar kurularak 7 sene İstanbul kralı (Elyon) a ile vaki şiddetli muharebeler de Melikin ölümü ile (Velid) in culus haberi ve daha sonra (Ömer İbni Aziz) in itlafı askerinin fikir ve hissini itap etmesi yüzünden kumandanın avdete mecbur kalması ile camiden gayri bütün bi-

naların kral tarafından yıktırılıp tahrip ve bir miktar daha cezve ve saire istihsaline 36 bin İslâm askerinin bu uğurda şehadetlerinden başka bir netice hasıl etmemiştir.

O zamanki mülükü Selçukiyeden (Keyhusrevin) muharebe esnasında şehadet haberi saikasıle oğlu (Keykâvus) un harp sırasında İstanbul kralını hapis ve tevkif ve biraz akçe ve saire ahzile af ve itlaktan mada İstanbul fethinden bir fayda olmadı. O zaman Timurun istilâsında dökülen kanlar her tarafta dehşet uyandırmışken kraldan aldığı hazinelerle iktifa ederek Timuru Karadeniz sularına atarak İstanbulun fethini başka bir zamana talik etmişti.

Vaktaki Sultan Mehmet babası ikinci Murat ile Halef ye Selef olduktan sonra 855 Hicri tarihinde Edirne'de tahta çıkmasıyla 1500 senelik (Bizanten) hükümetini istilâ ve zapt ve fethetti.

Bunca tegebbüsât ve sademat ile bir kaç asırdan beri İslâm eline geçemiyen (Trabzon) un da feth ve teshirine muvaffak oldu.

Söyleki: zaten ve esasen (Trabzon) un menşei umranisi olan (Sinop) o aralık tevaifi mülükü İslâmiyeden (İsfendiyar) hanedanının pençesi tehakküm ve tegallübunda kalarak bu hanedan Eczay devleti Aliyeye kâh inkiyat ve kâh inat vadilerinde buldukları cihetle icap ettikçe sillesi tedip acısını unutmadıklarından bu sırada hükümdar bulunan İsmail Bey her nekadar muhassas olan vergiyi ita ve takdim suretile zahiren mutaavat göstermeyi ilam ve tefhin etmekte isede devleti aliye aleyhinde bulunan Karaman Oğulları ittifakındanda ayrılammakta iğüğünden o havalı ansızın padişahın rayeti cihangiranesi veziri Azam Mahmut paşanın kumandası altında bulunan Osmanlı askerine Aramkâh ve Trabzon'un fethi için donanma çıkarıldı gayiasile bahren dahi sükkânı memleketin müsteidi mah ve tebah olmasile İsmail bey çar naçar

istimane iptidar ile orasıda tamamen silsilei memaliki Osmaniyeye iltihak ettikten sonra Akkoyunlu ümerasından olup İran ve Kürdüstan taraflarının hükümdarı bulunan (Uzun Hasan Bey) kendinde Fatih gibi bir padişaha karşı galebe iktidarını müşahade ve deniz tarafından bir istinat tadariki maksadile o zaman Trabzon hükümetinde bulunan (yani Komnüs) man zatla muhabere ve kurbiyet peyda eylemiş olduğundan o vakitler Koyunlu Hisarı denilen Sivas vilâyeti celilesi dahilinde Kâin Karahisari şarkî sancağı mülhakatından Kavil hisar üzerine bir takıp asakir sevkedip buranın yani Kavilhisarın tarafı devletialiyeden hakimi bulunan Hüseyin beyi esnai seydisükârda tutarak Hisarı mezkûrû zapt etmesi üzerine istirdadı için izam olunan Anadolubeyler Beyi Hamza Beyin ademi muvaffakiyetini Sinopta duyan padişah ordusu ile Koyunluhisara doğru revan ve bu taraftan Uzun Hasan bu suretle Hareti Humayunu haber alır almaz Erzincana çekilmiş olmakla amcazadesi Hürşit Beyi padişah ordusu üzerine sevkemiş isede bunu, dahi Gedik Ahmet paşanın ategine uğrayarak duğarı inbizm olmuş ve Uzun hasanın karargâhına girmiş oldu...

(Sonu var)

DÜŞ

Tut ki,
Bir volculuğa çıkmışsın, istiyerek
Gün - gün ilerliyorsun.
Belli, sonunu merak ediyorsun
Ama bilmemen gerek..

Tut ki,
Yosun bağlamamış taş,
Irmak henüz yatağını bulmamış,
Tıpkı bizim gibi büyümüyor mu
«Göllerde kamış» ?

Tut ki,
Sevgiline ilk tutulduğun gündür,
Mevsimlerden bahar, aylardan nisan.
Zevki çıkarılabilse hakkiyle dünyanın
Deli olur insan.

Tut ki,
Vakitlerden öğle üzeridir,
Gölgeler küçüldükçe küçülmüş.
Hükmeden öyle hükmetmiş
Yerimiz dünya üzeridir.

Subutay KARSAN

İSTANBUL

Ey sevgili İstanbul, ey dünyanın Cenneti,
Ey hürriyet diyârı şanlı yurdun ziyneti..
Ey şerefli tarihin güven, hayat kudreti
Sensin, Büyük Millet'in hazine, serveti!..

Tabiatın emsalsiz güzelliği hep sende,
Asya ile Avrupa kucaklar sinende..
Karadeniz, Marmara fısıldaşır koynunda
Büyükada, Heybeli.. birer inci boynunda!

Her Bucakın, her Semtin, birbirinden güzeldir
O yerlerin her biri, bir Cihana bedeldir..
Boğaziçi, müstesna bir âlemdir serteser:
Yalularla köşkerin süslediği sahiller...

Şiir, füsün kaynağı o sevdalı yamaçlar,
O çamlıklar, korular, o hulyalı ağaçlar..
Mesireler, bağçeler, o rengârenk çiçekler..
Nazarları okşayan güzellikler arzeder!..

Güneş sana en tatlı sıcaklıkla gülümser,
Tulû, Gurup, ufkunda binbir tablo resmeder..
Mehtap sana en lâtif ışıklarla akseder,
Suda, gümüş serviler pırıl pırıl rakseder!..

Her mevsimin, ayrı bir özelliği var amma
Baharının zevkine, doyum olmaz Dünyada..
Sahilini hasretle öpüp okşar Marmara
Gönülleri gevşetir bu siyirli manzara!..

Üstündeki Anıtlar, o bedî eserler:
O saraylar, mescitler, o sebiller, türbeler,
O müzeyyen çeşmeler, o muazzam kubbeler..
Görenleri derinden hayranlıkla mesteder!..

Türklüğe has vakarla yerden göğe yükselen,
Gölgeleri denize dalga dalga serpilen
O heybetli, muhteşem minâreler, Câmiler..
Seni yer yer süsleyen eşsiz birer Şâheser!..

Ey sevgili İstanbul, yeryüzünün Cenneti,
Ey hürriyet diyârı zümrüt yurdun ziyneti..
En çok senin bağında, hârikalar yarattı
Asil Türkün elinde yapılık san'atı!..

23. 10. 1948

Hasan Fehmi Süerdem
(D. H. Y. Genel Md. yar

ÂŞIK HACI (*)

Felek

Ziya KILIÇÖZLÜ

Yeter Felek yeter çektiğim mihnet
Beni mi görüyon daima felek
Korkuyom beni de yere vurursun
Yanaşıp duruyon kıyıma felek,

Bütün günüm cefa ile geçirdin
Hele bunda cip dadını kaçırdın
Ele şeker şerbet ayran içirdin
Beni doyurmadın suyuma felek.

Hiç tükenmez senin lütfun keremin
İramaz başındam derdin veremin
Yoksa beni söyletmek mi meremin
Bilmiyom hevessin neyime felek?

Hemen garaz gibi nittin neyledin
Elde dert maraz yok beni toyladın
Bozulmuş bostana hoyuk eyledin
Dinel de bak kalan boyuma felek,

Âşık Hacı'm der ki yenmez bu turğu
Çıkardın yoluma bu dik yokuğu
Ne dedim öküze ineğe karşı
Neydi garazın tayıma felek?

(*) Âşık Hacı, Hatay'ın ünlü bir şairidir. Kırıkhan'ın Ceylanlı köyünde 1883 yılında doğmuştur. Birinci Dünya Savaşında Çanakkale'de yararlık gösteren bu kahraman köylü şimdi köyünde çiftçilikle uğraşmaktadır. Onun hitabı güzel öraeklerdendir.

Halkevi Haberleri

Temmuz, Ağustos aylarına ait iki aylık faaliyet

DENİZ BAYRAMI

Liman İşletme Müdürlüğü'nün tertip ettiği 1² Temmuz deniz bayramı çeşitli spor gösterileri, yarışlar programı sıra ile ve başarı ile yapılmış, geniş alâka ve heyecanla takip edilmiştir. Bavyram esnasında davetlilere İşletme tarafından dondurma, limonata, pasta ikramı olunmuş ve bu bayrama evimiz, hıparlo tesisatı kurmak ve sandalye, masa ihtiyacını temin etmek suretile katılmıştır.

KONSER

Evimiz yardım kolu yararına Kale parkında tertip edilen Konser gece geç vakıta kadar başarılı surette devam etti. Bu Konsere gehrimizin seçkin zevatı davetli olarak katıldı. Evimizin güzel sanatlar kolu sazı ve askerî bando cazının iştirakile çeşitli muzik Konseri davetlilere çok eğlenceli bir gece yaşatarak evimize 300 lira safi bir gelir temin etmiştir.

MAÇKA HALKEVİNİN TEMEL ATMA TÖRENİ

Maçka İlçemizde inşa edilecek olan Halkevi binasının temel atma töreni Trabzon'dan ve civar ilçelerden katılan kalabalık C.H.P. liler valimiz Necmettin

Erginin buyurlarile açıldı ve askerî bandonun İstiklâl marşile törene bağlandı. Burbanlar kesildi Halkevi başkanımız Kemal Kefetin ve C. H. P. den Şevket Çulhanın C. H. P. nin memleket ve millet çapında gördüğü ve bağardığı hizmetlere dair çok alâkali söylevleri alkışlarla sona erdikten sonra Maçka C. H. P. ilçesi tarafından hazırlanan büfede misafirler pasta, limonata ile izaz olunmuşlar ve o gün Maçka bu tören münasebetile bir bayram havası yaşamıştır.

LOZAN ANDLAŞMASI YILDÖNÜMÜ TÖRENİ

Lozan andlaşmasının yıldönümü töreni evimiz salonunda kalabalık zevat huzuru ile yapılmıştır. Bu münasebetle lise öğretmeni Nihat Sanal ve Erkek orta okul türkçe öğretmeni ve müdür yardımcısı Mehmet Atay tarafından günün önemini belirten birer Konferans verildikten, evimiz temsil kolu üyelerinden Rahmi Ergüney tarafından «İbnü» şiiri okunduktan ve evimiz koro ve saz takımlarının çok beğenilen bir konserinden sonra törene son verilmiştir. Bu töreni evimiz hoparlö-

rü gahir içinde umuma dinletmiştir.

TRABZON LİSELERİNDEN YETİŞEN GENÇLERİN TOPLANTISI

Şehrimizde bulunan Trabzon liselerinden yetişen yüksek tahsil gençleri evimiz başkanı K. Kefelinin delâletile evimiz salonunda valimiz Necmettin Erginin huzuru ile bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıda şehrimizde bulunan millet vekillerimizden bir kısmında hazır bulunmuştur.

Toplantının maksat ve gayesini K. Kefeli etraflıca izah etmiş ve valimizin yakın alâkasını çeken bu izahat üzerine uzun bir görüşme yapıldıktan sonra İstanbulda gençlerin açtığı yurda vilâyetimiz tarafından da nakdî yardım yapılmasına karar verilmiş ve genel meclisce bu yurda 2000 lira bir yardım ödeneği kabul edilmiştir.

ZİYARATLAR

Amerikanın İstanbul konsolu ve profesör Ahmet Tudsî Tacel ve Bedri Pağusta ve C. H. P. müfettihi Ahmet Eymür evimizi ziyaret etmişler ve başkan K. Kefeli tarafından ev çalışmalarına dair etraflı malûmat verilmiştir.

ARSEN SUYU

Susuz bulunan Arsen bucağına mahalli gayretle getirilen güzel içme suyunun açılış töreni büyük kalabalık huzurunda ya-

pılmış ve bu hayırlı törene evimizden güzel sanatlar kolumuzun saz ve koro takımı katılmış ve ayrıca bayrak ve sandalye göndermekle yardımda bulunulmuştur.

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI

Belediye alanında 30 Ağustos Zafer bayramı büyük bir alâka ve coşkunlukla kutlandı. Evimiz başkanı K. Kefeli bu mutlu günün önemini belirten çok veciz ve heyecanlı bir söylev verdi. Bu bayram münasebetile evimiz tarafından hoparlör tesisatı kurulmuş ve kale parkında yapılan eğlenceye sandalye ve masa yardımı yapılmıştır.

KÜTÜPHANE FAALİYETİ

Evimiz kitaplığında iki ay zarfında 780 kişi çeşitli kitap, dergi ve gazete okumuş ve okuma salonumuzda ayrıca 640 öğrenci ders vazifesi yapmıştır.

SOSYAL YARDIM

İki ay zarfında evimiz sosyal yardım kolu tarafından 15 hastanın reçeteleri yaptırılmış ve 4 hasta hastahaneye yatırılmış iki hastayada nakdî yardım yapılmıştır.

MUZİK YAYINI

Evimiz güzel sanatlar kolu tarafından iki ay içinde hoparlörle çeşitli muzik yayını yapılmış ve üç öğrenciye piyano dersi verilmiş ve 6 sünnet düğününe koro ve saz takımımız iştirak etmiştir.

Bugün çıkmakta olan Halkevi dergilerinin listesi

Derginin Adı	Çıkaran Halkevi	Kaç günde bir çıktığı
Taşpınar	Gaziantep	2 ayda bir
Çorumlu	Çorum	ayda bir
Doğuş	Kars	ayda bir
Erciyeş	Kayseri	onbeş günde bir
Fikirler	İzmir	iki ayda bir
Gediz	Manisa	onbeş günde bir
Görüşler	Adana	ayda bir
Halkevi	Eskişehir	ayda bir
İnanç	Denizli	ayda bir
İnan	Trabzon	ayda bir
Karadağ	Diyarbakır	ayda bir
Karaelmas	Zonguldak	ayda bir
Kaynak	Balıkesir	onbeş günde bir
Konya	Konya	ayda bir
Ondokuzmayıs	Samsun	onbeş günde bir
Taşpınar	Afyon	onbeş günde bir
Türk Akdeniz	Antalya	ayda bir
Ün	İsparta	ayda bir
Uludağ	Bursa	ayda bir
Yeni Türk	Eminönü	ayda bir
Halk bilgisi haberleri	Eminönü	ayda bir

Basıldığı yer :
İstikbal Basımevi—Trabzon